

FRANSIZCA DİLBİLGİSİ ÖĞRETİMİNİN KARMA YÖNTEMLE DEĞERLENDİRİLMESİ²

Özet

Günümüzde, globalesmenin ve teknolojinin hızla gelişmesinin neticesinde, çok dillik ve çok kültürlülük anlayışı yaygınlık kazanmakta ve yabancı dil eğitim ve öğretimi (İngilizce yanında Frankofoni'nin güçlendirilmesi amacıyla Fransızca eğitimi) gittikçe daha fazla önem kazanmaktadır. Avrupa Birliği'nin önemli dillerinden olan İngilizce yanında Fransızca, Almanca, İspanyolca ve daha çok bir yabancı dilin öğretilmesi daha fazla önem kazanmaktadır. Bu bağlamda Frankofoni'nin geliştirilmesi ve Fransızca öğretiminde en zorlanılan alanın dilbilgisi olmasından dolayı dilbilgisi öğretiminin güncel yöntemlerle verilmesi gereklidir. Çağımızda eğitim ve öğretimde davranışçılık akımından yapılandırmacılığa geçilmiştir. Bu nedenlerden dolayı, yabancı dil öğretiminde özellikle de dilbilgisi öğretiminde yeni uygulamalar gerçekleştirilmektedir. Geleneksel dilbilgisi anlayışından farklı yeni dilbilgisi öğretiminde kurallarını ezberletmek yerine cümle veya metin içindeki kuralları sezdirme yöntemiyle kavratmak amaçlanmaktadır. Aynı zamanda yeni dilbilgisi yönteminde tümden gelim yerine tümevarım yöntemi uygulanmaktadır. Bu kapsamda somuttan soyuta, özelden genele, değişimden kurala doğru ilerlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: yeni dilbilgisi öğretim yaklaşımları, yapılandırmacılık, tümevarım yöntemi.

AN EVALUATION OF TEACHING FRENCH GRAMMAR IN MIXED METHOD

Abstract

Nowadays, as a result of globalization and the rapid development of technology, multilingualism and multiculturalism spread rapidly. In addition, teaching foreign languages especially English after that French language as a foreign language is gaining more and more importance. Teaching French, as important languages in European Union context, is more important than teaching German, Spanish and other foreign languages. In this context, it is necessary to teach French grammar with current methods. Today, it is very beneficial to teach and learn foreign languages with constructivist method but not with behavioristic approach. That's why, new contemporary methods realize while teaching French grammar. Otherwise, it's very useful to teach French grammar by stalking methods in authentic texts within sentences/phrases in authentic texts. At the same time, it is very efficient to teach French grammar with inductive methods but not with deductive methods. inductive methods but not with deductive methods. In this context, teaching French grammar realize from concretization to abstraction, from generalization to the specification, from changes to rules.

Key words: teaching grammar with new approaches, constructivist, inductive method.

¹ Öğr. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, senemseda78@gmail.com

² Bu çalışma 11-13 Mayıs 2015 tarihleri arasında Yıldız Teknik Üniversitesi Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü Fransızca Mütercim-Tercümanlık Anabilim Dalı tarafından gerçekleştirilmiş olan "XI. Ulusal Frankofoni Kongresi"nde "21. Yüzyılda Dilbilgisi Öğretiminde Yeni Yöntemler" başlığıyla sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Günümüzde, davranışçı eğitim yaklaşımından yapılandırmacı eğitim yaklaşımına geçilirken, öğretmen merkezli bir eğitim anlayışından öğrenci merkezli bir eğitim-öğretim anlayışına transfer söz konusu olmuştur. Bu bağlamda, Fransızca dilbilgisi eğitim ve öğretiminde kuralları ezberletmeden cümle ve metin içinde dilbilgisi kurallarının keşfettirilerek öğretilmektedir.

Dilbilgisinin farklı tanımları aşağıda verilmektedir:

-“Okuma, yazma, dinleme ve konuşma dört temel becerisiyle iç içe işlenmesi gereken dilbilgisi, bir dilin ses, şekil ve cümle yapısını inceleyen ve kurallarını belirleyen bilim dalıdır” (TDK, 2005).

--“Dilbilgisi bir dilin sesleri, kelime türleri, bunların yapıları, cümle şeklinde dizilişleri ve cümledeki görevleri, çekimleriyle ilgili kuralları inceleyen bir bilim dalıdır” (Göğüş, 1978).

-“Bir dili doğru konuşmak için oluşturulan düzenleyici ilke ve kurallar bütünü, aynı zamanda bu dilin ilkelerini inceleyen eğitsel etkinlikler, doğru konuşma ve yazma sanatıdır. Bu bağlamda dilin iç işlevleri üzerine geliştirilen bir teori ve aynı zamanda gözlem aracıdır. Sonuç olarak dile ilişkin öğretilecek açıklayıcı, süreçsel ve koşul bilgilerini kapsamaktadır” (Cuq, 2003).

Geleneksel dilbilgisi öğretimi yaklaşımında kurallara ezberleme yoluyla verilirken yeni dilbilgisi yaklaşımı dahilinde yapılandırmacı eğitim anlayışıyla öğrencilere metin bağlamında dilbilgisi kurallarının sezdirilmesi amaçlanmaktadır. Başka bir deyişle tümevarım yönteminden tümünden gelim yöntemine geçiş söz konusudur. Dil bilgisi öğretimi uygulamaya dönük olmalıdır.

-Bir dilin kelimelerinin şekli kalıplar dizisinin daha geniş anlama yapılarıyla ortaya çıkarılmasını sağlar. Ayrıca, tanım, analiz ve biçimsel dil kalıplarının şekillendirilmesiyle ilgili dilbilimin bir alanıdır. Sonuç olarak, dilbilim kurallarıdır (Francis, 1954).

Bu çalışmanın problem cümlesi şu şekilde ifade edilebilir: “Günümüzde dilbilgisi öğretiminde eski (geleneksel) yöntemlerden (tümevarım yöntemi) yeni yöntemlere (metne dayalı dilbilgisi öğretim yöntemi, sezdirme yöntemi, tümünden gelim yöntemi) geçişte Fransızca’nın yabancı dil olarak eğitim ve öğretiminde akademik başarıyı nasıl etkiler?”

Bu çalışmanın amacı, metne dayalı dilbilgisi öğretiminin yabancı dil eğitimi ve öğretiminde akademik başarıyı etkileri tespit etmektir.

Yabancı Dil Olarak Fransızca Öğretiminde Eski Yöntemlerden Yeni Yöntemlere Geçiş

Yabancı dil olarak Fransızca öğretiminde eski yöntemlerden yeni yöntemlere geçiş ve eski yöntemlerle yeni yöntemler arasındaki var olan farklılıklar aşağıdaki tablo’da özetlenmektedir:

Tablo 1: Fransızca Dilbilgisi Öğretiminde Eski ve Yeni Yöntemlerin Karşılaştırılması

Fransızca Dilbilgisi Eğitimi Eski Yöntemler	Fransızca Dilbilgisi Eğitimi Yeni Yöntemler
-Davranışçı yaklaşımı temelliydi (Peçenek, 2008).	-Yapılandırmacı yaklaşım esas alınmaktadır.
-Kuralların ezberletilip ardından uygulamalara geçilmekteydi.	-Uygulamalarla yani metin ve cümleler eşliğinde sezdirme yöntemiyle dilbilgisinde var olan kuralların kavratılması hedeflenir.
-Öğretmen merkezli yani öğretmen aktif (etken) ve öğrenci ise pasif (edilgen)'di.	-Öğrenci merkezli yani öğrenci aktif (etken) ve öğretmen ise pasif (edilgen)'dir. Başka bir deyişle derslerde öğretmen rehber yani yol göstericidir.
-Tüme varım yöntemi uygulandı.	-Dil bilgisi, okuma-anlama, konuşma ve yazma etkinlikleriyle bir arada öğretilmelidir.
-Betimsel dilbilgisi uygulandı (Güneş, 2013).	- Tümden gelim yöntemi uygulanır. Bu yöntemde bütünden parçalara ulaşılmaktadır.
	-Öğrencilerin konuşurken ve yazarken yaptıkları yanlışların, doğruları gösterilerek yeterince alıştırmaya imkan verilmelidir. (Ünalın 2001). Dil bilgisi, çocukların kişisel hayatlarıyla okudukları edebî eserler arasındaki bağı kurguladığından edebî metinlerle yapılmalıdır. Böylelikle öğrenciler, kişisel dil tecrübelerinden hislerini açıklama sürecini keşfeder, kelimelerin anlatım gücünün farkına varırlar (Huchinson vd. 2002).
	-Biçimsel dilbilgisi yürütülür.

Yukarıdaki tablo'da açıklandığı gibi, Fransızca dilbilgisi öğretiminde eski yöntemler öğrencileri pasifleştirip öğretmeni aktif kılarken güncel yöntemlerle tam aksine öğretmenler etken ve öğrenciler aktif duruma gelmektedirler. Bu bağlamda günümüzde yabancı dil öğretiminde dilbilgisi eğitiminde modern yöntemler çerçevesinde öncelikle öğrencilerin iletişimsel becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Araştırmanın amacı

Bu araştırmanın amacı yükseköğretimde ikinci dil olarak Fransızca eğitimi verilirken karma yöntemle dilbilgisi öğretimini değerlendirmektir.

YÖNTEM

Bu çalışmada karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntem, Türkiye’de 2003 yılından başlanarak 2008 yılına kadar yaygın bir şekilde kullanılmaktadır (Gökçek, Babacan, Kangal, Çakır ve Kül, 2013). Bu araştırma yöntemiyle oluşturulan çalışmalarda nitel ve nicel yöntemler bir arada kullanılarak veriler yorumlanmaktadır (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004).

Bu çalışmada nitel yöntem olarak ise odak grup görüşmesi yürütülmüştür. Bu görüşme tekniğinde, karşılıklı etkileşim ve çağrışımlar sayesinde katılımcıların duygu ve düşünceleriyle, konuşmaya yönlendirilerek ve anekdotların paylaşarak zengin bir veriye varılır (Robinson, 1999). Bu öğrenciler Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği’nde 3. sınıfta okumaktadırlar ve seçmeli Fransızca dersine takip etmektedirler. Bu öğrencilerden 15 öğrenciyle bu görüşmeler yapılmıştır.

Nicel yöntem olarak ise Fransızca’da geçmiş zaman (passé-composé) fiil çekimlerini sorgulayan bir metinden oluşturulmuş 30 puanlık bir quiz sınavı uygulanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın nicel yöntem bölümünde öğrencilerin (70 öğrenci) kişisel özellikleri (4 soru: cinsiyet, yaş, Fransızca’yı sevme oranı (quiz uygulaması sonrası: dilbilgisi öğretiminin yeni yöntemlerle işlenmesinden sonra), Fransızca dersindeki akademik başarı düzeyi (quiz sınavından alınan sonuç) değerlendirilmiştir. Ayrıca 70 öğrenciye yapılan quiz sınavıyla öğrencilerin Fransızca’da fiillerin geçmiş (passé-composé) zaman çekim bilgileri metinlerle, sezdirme ve tümdengelim yöntemleriyle verilmesinin akademik başarıya etkileri test edilmiştir.

Nicel yöntem olarak ise Fransızca’da geçmiş zaman (passé-composé) fiil çekimlerini sorgulayan metinlerle 1 sorulu 10 fiilli her bir fiil 3 puan yani toplamda 30 puanlık bir quiz sınavı uygulanmıştır. Quiz sınavı araştırmacı ve Fransızca dersini yürüten Öğrt. Gör. Dr. Senem Seda Şahenk tarafından hazırlanmıştır. Bu sınavı 2014-2015 öğretim yılının Bahar Döneminde final sınavı öncesi yapılarak final sınavının % 30’unu oluşturmuştur.

Bu çalışmada nitel yöntem temeliyle yürütülen odak grup görüşmelerinde (3 soru) bu araştırmanın alt problemlerini öğrencilerin cevaplandırılması istenmiştir:

“-Yabancı dil olarak Fransızca derslerde ve sınavlarda metne dayalı, sezdirme ve tümdengelim yöntemlerinin kullanılması sevdiğiniz mi? Açıklayınız?

-Yabancı dil olarak Fransızca eğitiminde derslerde ve sınavlarda metne dayalı, sezdirme ve tümdengelim yöntemlerinin kullanılmasının olumlu yönleri nelerdir?

-Yabancı dil olarak Fransızca eğitiminde derslerde ve sınavlarda metne dayalı, sezdirme ve tümdengelim yöntemlerinin kullanılmasının olumlu yönleri nelerdir?”

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma grubunu Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği seçmeli Fransızca dersini takip eden 3. sınıfta okuyan 70 öğrenci oluşturmuştur. Bu öğrenciler 3. sınıf ilk döneminden beri seçmeli Fransızca dersini haftada 2 saat okumaktadırlar. Bu uygulama 2014-2015 akademik yılı 2. dönem vize sonrası gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Bu çalışmada karma yöntem (nitel+nicel yöntem) uygulanmıştır. Aşağıdaki tablo'da nicel yönteme katılan öğrencilerin kişisel özellikleri gösterilmektedir:

Tablo 2: Nicel Yönteme Katılmış Olan Öğrencilerin Kişisel Özellikleri

	Cinsiyet		Yaş		Fransızca'yı seviyor mu?		Fransızca dersinde akademik başarı düzeyleri			
	K	E	21-24 yaş	25 yaş ve üstü	Evet	Hayır	30-49	50-69	70-89	90-100
f	40	30	43	27	65	5	2	8	30	30
%	57	43	60	40	94	6	3	11	43	43

Bu araştırmanın nitel yöntem olarak odak grup görüşmesi uygulanmıştır. Odak grup görüşmesine 15 öğrenci katılmıştır. Odak grup görüşmesinde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Tüm konuşmalar kaydedilmiş, öğrencilerin verdikleri kodlanarak, verilen bilgiler tablolara yerleştirilerek veriler gruplandırılmıştır. Öğrencilerle yaklaşık 15 dakika süresince 3 soru sorulmuştur. Bu çalışmaya katılan 15 öğrenciye kişisel özellikleriyle ilgili 2 soru (yaşları ve Fransızca'yı sevip sevmedikleri (uygulama sonrası)) sorulmuştur. Odak grup görüşmesine katılan 15 öğrenciden 9'u kız (%60), 6'sı (%40) erkek, 50'si (%70) 21-24 yaş, 20'si (% 30) 25 yaş ve üstündedir. Ayrıca 15 öğrenci çalışma sayesinde Fransızca'ya ilgi ve isteklerinin daha arttığı ve Fransızca'yı daha çok sevdiklerini belirtmişlerdir. Bu öğrenciler bu uygulamanın birçok olumlu yönünün sıralarken olumsuz yönün olmadığını savunmuşlardır. Yalnızca bu tür uygulamaların derslerde ve sınavlarda daha sık uygulanmasını önermişlerdir. Bunun dışında Fransızca veya diğer yabancı dillerdeki kelime bilgisi açısından ve diğer yaş düzeyleriyle (diğer okul kademelerinde)dilbilgisi öğretiminde bu yeni yöntemlerin uygulanması ve sonuçların değerlendirilmesini önermişlerdir.

Bu araştırmanın nitel yöntem bölümünde uygulanan odak grup görüşmesi sorularına öğrencilerin verdikleri bazı örnek cevaplardan alıntılar bir sonraki sayfada verilmektedir:

Tablo 3: Odak Grup Görüşmesi Soru ve Cevapları

Odak Grup Görüşme Soru ve Cevapları			
Yabancı dil olarak Fransızca derslerde ve sınavlarda metne dayalı, sezdirme ve tümdengelim yöntemlerinin kullanılması sevdiniz mi? Açıklayınız?	Yabancı dil olarak Fransızca derslerde ve sınavlarda metne dayalı, sezdirme ve tümdengelim yöntemlerinin kullanılması olumlu yönleri nelerdir?	Yabancı dil olarak Fransızca derslerde ve sınavlarda metne dayalı, sezdirme ve tümdengelim yöntemlerinin kullanılması olumsuz yönleri nelerdir?	
Bu yöntemi sevdim. Hem eğlenceli hem de öğretici olduğu düşüncesindeyim. Bilgilerin kalıcılığını arttırmaktadır.	Fransızca eğitiminde yukarıda adı geçen güncel yöntemlerin uygulanmasıyla dersler ve sınavlar daha eğlenceli hale gelmiştir. Bilgiler daha kalıcı olmasına destek verilmiştir.	Bu yöntemin olumsuz yönleri yoktur. Fakat sadece bu yöntemin daha sık kullanılması ve farklı yaş grupların test edilmesinin ve yöntemin farklı konularında geliştirilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır.	

SONUÇLAR, TARTIŞMALAR VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Bu çalışmanın sonuçları aşağıda verilmektedir:

- 1) Dilbilgisi derslerinde metinlerle sezdirme ve tümdengelim yöntemlerinin kullanılmasıyla öğrenciler dilbilgisi kurallarını daha kolay öğrendikleri tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin Fransızca'ya yönelik ilgi ve meraklarının arttığı gözlemlenmiştir.
- 2) Ardından yapılan sınav uygulamasıyla bilmecelerin kullanılması öğrencilerin hem bilgileri pekiştirilmiş hem de öğrendiklerini daha kolay bir biçimde uygulama olanağı bulmuşlardır. Aynı zamanda öğrencilerin akademik başarılarında önemli artışlar belirlenmiştir.
- 3) Yapılan odak grup görüşmelerin öğrencilerin Fransızca öğretiminde derslerde ve sınavlarda bilmecelerin kullanılmasını sevdiklerini ifade etmişlerdir.
- 4) Odak grup görüşmelerin sonucunda öğrenciler genellikle Fransızca eğitiminde bilmecelerin kullanılmasının olumlu katkıları arasında öğrenmeyi kolaylaştırdığını, öğrendiklerini daha kalıcı kıldığını, dersleri daha eğlendirici hale getirildiğini savunmuşlardır.
- 5) Odak grup görüşmeleri sonucunda öğrenciler ders ve sınavlarda Fransızca eğitimi ve öğretimi süresince bilmecelerin kullanılmasının olumsuz hiçbir yönünde olmadığı konusunda ortak fikre sahip oldukları neticesine varılmıştır.

Tartışmalar

Zhou, Busch ve Cumming (2014) yükseköğretim kademesinde İngilizce'nin ikinci dil olarak öğretiminde dilbilgisinin rolünü İngilizce öğretmenleri ve öğrenciler açısından karşılaştırmalı olarak değerlendirmiştir. İkinci dil olarak İngilizce öğrenen üniversite öğrencileri ve öğretim görevlileri dahil olmak üzere toplam 60 kişi yarı yapılandırılmış görüşme yöntemiyle bu çalışmaya katılmışlardır. Bu araştırmanın sonucuna göre öğretim görevlilerinin derslerde yaptıkları dilbilgisine yönelik uygulamalı çalışmalarla öğrencileri dilbilgisel kazanımları arasında anlamlı bir ilişki vardır. Fakat öğrencilerin dilbilgisel kazanım düzeyleri öğretim görevlilerinin beklentilerini büyük ölçüde karşılamamaktadır. Öğrenciler öğretim görevlilerinin ikinci dil olarak İngilizce eğitiminde öğretim görevlilerinin dilbilgisi kurallarını ezberletmeye yöneldiklerinden şikayetçidirler. Ayrıca, öğretilen dilbilgisi kuralları uygulamalı alıştırmalar derslerde etkin bir iletişimsel yöntemle aktarılmadığını ifade etmişlerdir.

Abu Naba'h (2012) Ürdün'de ortaöğretim kademesinde yabancı dil olarak İngilizce eğitiminde bilgisayar destekli dilbilgisi öğretiminin İngilizce eğitimini etkileyip etkilemediği analiz edilmiştir. Bu çalışmaya kontrol ve deney grubu dahil olmak üzere toplam 212 öğrenci katılmıştır. Kontrol grubundaki öğrenciler bu derste dilbilgisi eğitimlerini ders kitabı ve çeşitli fotokopilerle yürütürlerken deney grubundakiler ise bilgisayar destekli dilbilgisi öğretimi ve alıştırmalarına katılmışlardır. Bu araştırmanın sonuçlarına göre, deney grubundaki öğrenciler kontrol grubundakilere göre İngilizce dilbilgisi kazanımları açısından anlamlı bir farklılaşma olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışma bir kez daha yabancı dil öğretiminde teknoloji ve bilgisayarın olumlu etkiler getirdiğini açıkça vurgulamaktadır.

Mojica-Díaz ve Sánchez-López (2010) İspanya'da ortaöğretimde ileri düzeyde yabancı dil olarak İngilizce eğitimde yapılandırmacı yöntemle uygulanmasının öğrencilerin yabancı dildeki kazanımlarını nasıl etkilediği değerlendirilmiştir. Bu araştırmanın sonuçlarına göre, yabancı dil olarak ileri düzeyde İngilizce eğitiminde metinlerle yapılandırmacı yöntem aracılığıyla dilbilgisi alıştırmalarının gerçekleştirilmesiyle öğrencilerin akademik başarılarında olumlu bir farklılaşma gözlemlenmiştir. Ayrıca derste arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle yaptıkları konuşmalarda dilbilgisini doğru bir biçimde kullandıkları tespit edilmiştir.

Özçelik (2012) araştırmasında, yabancı dil Fransızca sınıfında, dilbilgisi öğretimi/öğrenimi konusunu incelemek ve konuyla ilgili olarak, hem öğrenenlere hem de öğretmenlere benimsenecek yaklaşım, kullanılacak ders kitabı ve etkinlik türleri, anadilin rolü gibi konularda öneriler sunmak amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmada, öncelikle, yabancı dil Fransızca sınıfında dilbilgisinin işlenişinde kullanılan yöntemlere değinilmiş (etken/edilgen, açıktan/örtük, tümevarımcı/tümdengelimci, bağlam içi/bağlam dışı), daha sonra, geleneksel yöntemden başlayarak, başlıca yabancı dil öğretim yöntemlerinde dilbilgisi öğretimi/öğreniminin gelişimi üzerinde durulmuştur. Ayrıca, yabancı dil Fransızcada yeterli düzeyde bir dilbilgisi edinimi için, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde (AOBM) benimsenen eylem odaklı yaklaşımın yabancı dil Fransızca dilbilgisinin öğretimi/öğrenimine bakış açısı ile günümüzdeki uygulamalar arasında bir sentez yapılmaya çalışılmıştır. Aktif, örtük, tümevarımcı, bağlam içine yerleştirilmiş, bir dilbilgisi öğretimi ve öğreniminin yeterli bir dilsel yeti edinimine büyük katkı sağlayacağı sonucuna varılmıştır.

Kırmızı (2011) çalışmasında, Almanca derslerinde metne dayalı dil bilgisi öğretiminin, öğrencilerin dil bilgisi başarılarını nasıl etkilediğini, bu yöntemle geleneksel öğretim yöntemi

arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemektir. Öğrencilerin belirlenen dil bilgisi konularındaki becerilerini ölçmek amacıyla yirmi sorudan oluşan çoktan seçmeli bir test hazırlanmıştır. Çalışmanın evreni, 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Adana’da bulunan iki farklı Anadolu Lisesinin 179 (deney grubu 89 ve kontrol grubu 90) on birinci sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmaya dâhil edilen ve aralarında Almanca dil bilgisi bakımından anlamlı bir fark bulunmayan Piri Reis Anadolu Lisesi kontrol grubu; Adana Anadolu Lisesi de deney grubu olarak alınmıştır. Çalışmanın başlangıcında her iki gruba ön test uygulanmıştır. Uygulama materyali olarak da Deney grubu öğrencilerine “Grammatik Geschichten” (Aral & Haase, 2011) kitabından, hedef dil bilgisi kurallarına uygun metinler olan “Mein Alptraum” ve “die Lüge” adlı okuma parçaları seçilmiş ve bunlara dayalı olarak etkinlikler hazırlanarak deney grubuna on iki saat süresince uygulanmıştır. Her iki gruba son test uygulanarak toplanan verilerin analizinde SPSS 11.5 programı kullanılmıştır. Elde edilen veriler, t-testi kullanılarak çözümlenmiş ve sonuç olarak, deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. Almancanın ikinci yabancı dil olarak öğretiminde metinlerden daha fazla yararlanılmalıdır. Gramer öğretiminde metin odaklı yöntemle diğer yöntemler karşılaştırılmalı ve öğrenciler üzerindeki etkileri araştırılmalıdır.

Gökten (2008) bu çalışmada yer alan bulgulara ve yorumlara dayalı olarak, kurallar (tümdengelim) ve örnekler tümevarım) ile dilbilgisi öğretimini temel alan yabancı dil öğretim yöntemlerinin İngilizce dilbilgisi konularının öğrenilmesi üzerine olan etkisi araştırılmıştır. Bunun yanında, ilköğretim 5. ve 6. sınıfların dilbilgisi konularında gösterdikleri ortak başarı ve başarısızlıkları, yapılan hatalar ele alınarak betimlenmiştir. Ayrıca 5. ve 6. sınıflar kendi grupları içinde değerlendirilerek, hangi dilbilgisi konularının daha çok öğrenildiği ve öğrenmede güçlük çekilen dilbilgisi yapıları tespit edilmiştir. 5. ve 6. sınıflara ait olan ortak dilbilgisi konularının öğretiminde uygulanan örneklerle dilbilgisi öğretim (tümevarım) yöntemlerinin kullanıldığı ortamlarda, kurallarla dilbilgisi öğretim (tümdengelim) yöntemlerinin kullanıldığı ortamlardan daha iyi bir başarı grafiğine ulaştığı görülmektedir.

Çeçen ve Aytaş (2008) araştırmada temel amacı, metne dayalı dil bilgisi öğretiminin, öğrencilerin dil bilgisi başarılarını nasıl etkilediğini, bu yöntemle geleneksel öğretim yöntemi arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemektir. Öğrencilerin belirlenen dil bilgisi konularındaki becerilerini ölçmek amacıyla 50 sorudan oluşan çoktan seçmeli bir test hazırlanmıştır. Test istatistikleri; aritmetik ortalama, standart sapma ve güvenilirlik yönlerinden hesaplanmış ve gerekli madde düzeltme çalışmaları yapılarak kırk soruluk bir ön ve son test elde edilmiştir. Aralarında dil bilgisi açısından anlamlı bir fark olmayan Gölbaşı Tek İlköğretim Okulu kontrol grubu; Etimesgut Sakarya İlköğretim Okulu ise deney grubu olarak alınmıştır. Uygulama materyali olarak da 2006–2007 öğretim yılında okutulan ders kitaplarından hedef dil bilgisi kurallarına uygun metinler seçilmiş ve bunlara dayalı olarak etkinlikler hazırlanmış ve deney grubuna 12 saat süresince uygulanmıştır. Her iki gruba son test uygulanarak toplanan verilerin analizinde SPSS 11.5 programı kullanılmıştır. Araştırma sonunda metne dayalı dil bilgisi öğretiminin, öğrencilerin dil bilgisi becerilerini geliştirmede geleneksel yöntemle göre daha başarılı olduğu görülmüştür.

Öneriler

Bu araştırmanın önerileri aşağıda sıralanmaktadır:

1) Metinlerle yabancı dil eğitiminde dilbilgisi öğretimi daha geniş örneklemelere ulaşılarak ve bir anket veya ölçek oluşturularak bu yöntemin pozitif ve negatif yönleri sorgulanabilir.

2) İlkokul kademesinde okuyan öğrencilerin yabancı dilde akademik başarılarını arttırmak ve eğlenerek öğrenmelerini sağlamak amacıyla, metinlerle yabancı dil eğitiminde dilbilgisi öğretimi bir ölçekle/anketle veya öğrencilerle görüşmeler yaparak bu yöntemin olumlu ve olumsuz yönleri test edilebilir.

3) Ortaokul kademesinde eğitim alan öğrencilerin yabancı dilde akademik başarılarını yükseltmek ve eğlenerek öğrenmelerini sağlamak amacıyla, metinlerle yabancı dil eğitiminde dilbilgisi alıştırma çalışmalarının yapılması bir ölçekle/anketle veya öğrencilerle görüşmeler yaparak bu yöntemin olumlu ve olumsuz yönleri tespit edilebilir.

4) Yükseköğretim kademesinde eğitim alan öğrencilerin yabancı dilde akademik başarılarını yükseltmek ve eğlenerek öğrenmelerini sağlamak amacıyla, metinlerle yabancı dil eğitiminde dilbilgisi alıştırma çalışmalarının gerçekleştirilmesi bir ölçekle/anketle veya öğrencilerle görüşmeler yaparak bu yöntemin olumlu ve olumsuz yönleri belirlenebilir.

KAYNAKLAR

- Abu Naba'h, A. M. (2014). The impact of computer assisted grammar teaching on EFL pupils' performance in Jordan. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology (IJEDICT)*2012, Vol. 8, Issue 1, 71-90.
- Cuq, J. P. (2003). *Dictionnaire de Didactique du Français Langue Étrangère et Seconde*. Paris: CLE International.
- Çeçen, M. A. & Aytaş, G. (2008). Metne Dayalı Dil Bilgisi Öğretiminin Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Dil Bilgisi Başarısına Etkisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Haziran 2008, Cilt: V, Sayı: I, 133-149.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Francis, W. N. (1954). Revolution in Grammar. *Quarterly Journal of Speech*, 40, 299-312.
- Göğüş, B. (1978). *Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Gökten, D. (2008). İngilizce'nin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kural Anlatımlı – Örnek Açıklamalı Dilbilgisi Öğretim Süreçlerine İlişkin Gözlemler. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dilbilim Anabilim Dalı Yabancı Dil Öğretimi Bilim Dalı, Türkiye: Ankara.
- Gökçek, T., Babacan, F. Z., Kangal, E., Çakır, N., ve Kül, Y. (2013). 2003-2012 yılları arasında Türkiye'de karma araştırma yöntemiyle yapılan eğitim çalışmalarının analizi. *The Journal of Academic Social Science Studies (JASS)*, 6(7), 435-456.
- Güneş, F. (2013). Dil Bilgisi Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 2(7), 71-92.

- Hudson, R. (1992). *Teaching Grammar: A Guide for the National Curriculum*. USA: Oxford, Blackwell Publications.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed Methods Research: a Research Paradigm whose Time has Come. *Educational Researcher*, 33(7), 14-26.
- Kırmızı, B. (2011). Almanca Derslerinde Metne Dayalı Dil Bilgisi Öğretiminin On Birinci Sınıf Öğrencilerinin Dil Bilgisi Başarısına Etkisi. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Cilt 8/8, Yaz 2013, 805-821.
- Mojica-Díaz, C. C. ve Sánchez-López, L. (2010). Constructivist Grammatical Learning: A Proposal for Advanced Grammatical Analysis for College Foreign Language Students. *Foreign Language Annals*, vol. 43, No. 3, 470-487.
- Özçelik, N. (2012). Yabancı Dil Fransızca Sınıfında Dilbilgisi Öğretimi ve Öğrenimi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(1), 175-186.
- Peçenek, D. (2008). Yabancı Dil Öğretiminde Dilbilgisi. *Dil Dergisi*, sayı: 141, Temmuz-Ağustos-Eylül 2008, 67-84.
- TDK (2005). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Ünalın, Ş. (2001). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Zhou, A. A. , Busch, M. ve Cumming, A. (2014). Do adult ESL learners' and their teachers' goals for improving grammar in writing correspond?. *Language Awareness*, 2014, Vol. 23, No. 3, 234-254.

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET

Problem Durumu: Günümüzde, globalleşmenin ve teknolojinin hızla gelişmesinin neticesinde, çok dillik ve çok kültürlülük anlayışı yaygınlık kazanmakta ve yabancı dil eğitimi ve öğretimi (İngilizce yanında Frankofoni'nin güçlendirilmesi amacıyla Fransızca eğitimi) gittikçe daha fazla önem kazanmaktadır. Avrupa Birliği'nin önemli dillerinden olan İngilizce yanında Fransızca, Almanca, İspanyolca ve daha çok bir yabancı dilin öğretilmesi daha fazla önem kazanmaktadır. Bu bağlamda Frankofoni'nin geliştirilmesi ve Fransızca öğretiminde en zorlanılan alanın dilbilgisi olmasından dolayı dilbilgisi öğretiminin güncel yöntemlerle verilmesi gereklidir. Çağımızda eğitim ve öğretimde davranışçılık akımından yapılandırmacılığa geçilmiştir. Bu nedenlerden dolayı, yabancı dil öğretiminde özellikle de dilbilgisi öğretiminde yeni uygulamalar gerçekleştirilmektedir. Geleneksel dilbilgisi anlayışından farklı yeni dilbilgisi öğretiminde kurallarını ezberletmek yerine cümle veya metin içindeki kuralları sezdirme yöntemiyle kavratmak amaçlanmaktadır. Aynı zamanda yeni dilbilgisi yönteminde tümden gelim yerine tümevarım yöntemi uygulanmaktadır. Bu kapsamda somuttan soyuta, özelden genele, değişimden kurala doğru ilerlenmektedir. Bu araştırmanın amacı yükseköğretimde ikinci dil olarak Fransızca eğitimi verilirken karma yöntemle dilbilgisi öğretimini değerlendirmektir.

Yöntem: Bu çalışmada karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntem, Türkiye'de 2003 yılından başlanarak 2008 yılına kadar yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Bu çalışmada nitel yöntem olarak ise odak grup görüşmesi yürütülmüştür. Odak grup görüşmesine katılan öğrenciler Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği'nde 3. sınıfta

okumaktadırlar ve seçmeli Fransızca dersine takip etmektedirler. Bu öğrencilerden 15 öğrenciyle bu görüşmeler yapılmıştır. Nicel yöntem olarak ise Fransızca’da geçmiş zaman (passé-composé) fiil çekimlerini sorgulayan bir metinden oluşturulmuş 30 puanlık bir quiz sınavı uygulanmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Odak grup görüşmesine katılan 15 öğrenciden 9’u kız (%60), 6’sı (%40) erkek, 50’si (%70) 21-24 yaş, 20’si (% 30) 25 yaş ve üstündedir. Ayrıca 15 öğrenci çalışma sayesinde Fransızca’ya ilgi ve isteklerinin daha arttığı ve Fransızca’yı daha çok sevdiğini belirtmişlerdir. Bu öğrenciler bu uygulamanın birçok olumlu yönünün sıralarken olumsuz yönün olmadığını savunmuşlardır. Yalnızca bu tür uygulamaların derslerde ve sınavlarda daha sık uygulanmasını önermişlerdir. Bunun dışında Fransızca veya diğer yabancı dillerdeki kelime bilgisi açısından ve diğer yaş düzeyleriyle (diğer okul kademelerinde)dilbilgisi öğretiminde bu yeni yöntemlerin uygulanması ve sonuçların değerlendirilmesini önermişlerdir. Bu çalışmanın sonuçları aşağıda verilmektedir:

- 1) Dilbilgisi derslerinde metinlerle sezdirme ve tümdengelim yöntemlerinin kullanılmasıyla öğrenciler dilbilgisi kurallarını daha kolay öğrendikleri tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin Fransızca’ya yönelik ilgi ve meraklarının arttığı gözlemlenmiştir.
- 2) Ardından yapılan sınav uygulamasıyla bilmecelerin kullanılması öğrencilerin hem bilgileri pekiştirilmiş hem de öğrendiklerini daha kolay bir biçimde uygulama olanağı bulmuşlardır. Aynı zamanda öğrencilerin akademik başarılarında önemli artışlar belirlenmiştir.
- 3) Yapılan odak grup görüşmelerin öğrencilerin Fransızca öğretiminde derslerde ve sınavlarda bilmecelerin kullanılmasını sevdiğini ifade etmişlerdir.
- 4) Odak grup görüşmelerin sonucunda öğrenciler genellikle Fransızca eğitiminde bilmecelerin kullanılmasının olumlu katkıları arasında öğrenmeyi kolaylaştırdığını, öğrendiklerini daha kalıcı kıldığını, dersleri daha eğlendirici hale getirildiğini savunmuşlardır.
- 5) Odak grup görüşmeleri sonucunda öğrenciler ders ve sınavlarda Fransızca eğitimi ve öğretimi süresince bilmecelerin kullanılmasının olumsuz hiçbir yönünde olmadığı konusunda ortak fikre sahip oldukları neticesine varılmıştır.

Kapanış ve Öneriler: Bu araştırmanın önerileri aşağıda sıralanmaktadır:

- 1) Metinlerle yabancı dil eğitiminde dilbilgisi öğretimi daha geniş örneklemelere ulaşılarak ve bir anket veya ölçek oluşturularak bu yöntemin pozitif ve negatif yönleri sorgulanabilir.
- 2) İlkokul kademesinde okuyan öğrencilerin yabancı dilde akademik başarılarını arttırmak ve eğlenerek öğrenmelerini sağlamak amacıyla, metinlerle yabancı dil eğitiminde dilbilgisi öğretimi bir ölçekle/anketle veya öğrencilerle görüşmeler yaparak bu yöntemin olumlu ve olumsuz yönleri test edilebilir.
- 3) Ortaokul kademesinde eğitim alan öğrencilerin yabancı dilde akademik başarılarını yükseltmek ve eğlenerek öğrenmelerini sağlamak amacıyla, metinlerle yabancı dil eğitiminde dilbilgisi alıştırma çalışmalarının yapılması bir ölçekle/anketle veya öğrencilerle görüşmeler yaparak bu yöntemin olumlu ve olumsuz yönleri tespit edilebilir.
- 4) Yükseköğretim kademesinde eğitim alan öğrencilerin yabancı dilde akademik başarılarını yükseltmek ve eğlenerek öğrenmelerini sağlamak amacıyla, metinlerle yabancı dil

eğitiminde dilbilgisi alıştırmalarının gerçekleştirilmesi bir ölçekle/anketle veya öğrencilerle görüşmeler yaparak bu yöntemin olumlu ve olumsuz yönleri belirlenebilir.

Anahtar Kelimeler: yeni dilbilgisi öğretim yaklaşımları, yapılandırmacılık, tümevarım yöntemi.